

Protocol Veilig Slapen

Inhoud

Inleiding.....	3
1 Wiegendood	4
1.1 Risicofactoren wiegendood	4
1.2 Wat te doen bij mogelijke wiegendood.....	4
1.3 Belangrijke zaken in geval van nood.....	4
2 Afspraken veilig slapen	4
2.1 Inrichting slaapkamer	5
2.2 In bed leggen.....	5
2.3 Veilig slapen voor kinderen van 1-4 jaar.	6
3 Werkwijze sluiting bedden	6
3.1 Bij twee of meer pedagogisch medewerkers op de groep.....	6
3.2 Bij één pedagogisch medewerker op de groep	6
4 Toezicht houden	6
5 Slapen in het babybedje of in een kinderwagen.....	7
6 Uitzonderingen	7
6.1 Buikligging	7
6.2 Sieraden	7
6.3 Inbakeren	8
6.4 Overige uitzonderingen	8

Inleiding

Het doel van dit protocol Veilig Slapen is het geven van richtlijnen en instructies rondom het veilig slapen van kinderen op onze locatie van Kinderopvang De Boomhut. Slapen is een van de grote risico's binnen de kinderopvang.

Doelgroep: **pedagogisch medewerkers, stagiaires, ouders en directie**

Alle medewerkers moeten kennis dragen van het Protocol Veilig Slapen. Binnen ons kinderdagverblijf dienen de opgenomen praktische preventieve maatregelen bij alle medewerkers bekend te zijn, ook bij invalkrachten en stagiaires.

Slapen is goed voor de ontwikkeling van jonge kinderen en daarom is het slaapmoment niet weg te denken uit het standaard dagritme op De Boomhut. Belangrijk bij het slapen is dat dit zo veilig mogelijk gebeurt. Dit protocol geeft instructies en richtlijnen om een veilige slaapsituatie voor de kinderen te creëren, om zo ongevallen en wiegendood zoveel mogelijk te beperken.

Eerst wordt in dit protocol ingegaan op wiegendood en de handelingen bij mogelijke wiegendood. Daarna volgen algemene instructies voor het slapen om de risico's op wiegendood en andere ongevallen te beperken.

1. Wiegendood

Risicofactoren wiegendood:

- **Vroeggeboorte**
- **Buikslapen:** Een baby slaapt het veiligst op zijn rug. Buikslapen (waar dan ook; box, grond, bed etc.) maakt het risico op wiegendood 4 à 5 x groter dan gemiddeld. Als een baby ouder wordt, gaat hij draaien. Een baby kan gemiddeld met 5 maanden draaien. Draaien naar de buik in de fase waarin de baby daarmee nog geen of nauwelijks ervaring heeft opgedaan, levert een risicomoment of risicoperiode op. Extra waakzaamheid in deze periode is dus van belang.
- **Warmtestuwing:** Onder baby's die overlijden onder het beeld van wiegendood speelt het té warm hebben een rol. Dekbedjes of dekentjes in een dekbedhoes zijn bijvoorbeeld veel te warm voor een kind tot 2 jaar en worden niet gebruikt bij De Boomhut. Bij De Boomhut slapen kinderen in een slaapzak, zonder deken.
- **Uitwendige adembelemmering:** verstikking
- **Onveilige slaappleats:** bijvoorbeeld slapen op een kleed, op de arm of in een draagzak; wij doen dit niet bij De Boomhut.
- **Veranderingen in de dagelijkse routine**
- **Gebrek aan toezicht**
- **Rokerige omgeving**
- **Oververmoeidheid**

Wat te doen bij mogelijke wiegendood

In het geval dat een baby (bijna) levenloos in een bedje wordt aangetroffen, worden de volgende handelingen verricht. Persoon twee kan de directeur, locatiemanager, de achterwacht of collega pedagogisch medewerker zijn.

1. baby wordt bijna levenloos in bed aangetroffen.
2. pedagogisch medewerker controleert ademhaling en of de luchtweg vrij is.
3. pedagogisch medewerker blijft kalm en prikkelt de baby zonder krachtig te schudden.
4. pedagogisch medewerker waarschuwt tweede persoon (BHV'er).
5. persoon 1 blijft bij het kind en start reanimatie.
6. persoon 2 belt 112 en belt Marianne (of de locatiemanager of diens achterwacht).
7. persoon 2 zorgt voor opvang van de kinderen op de groep.
8. Marianne controleert of alle beschreven stappen zijn doorlopen
9. Marianne licht de ouders van het kind in.
10. Marianne zorgt voor rust en ondersteuning voor kinderen op de groep.
11. Marianne bepaalt wie met de ambulance meegaat indien ouders nog niet zijn gearriveerd.

Belangrijke zaken in geval van nood

- Bij de telefoon hangt een actuele lijst telefoonnummers van ambulance, brandweer, huisarts, Locatiemanager, Marianne en de achterwacht (achterwacht van de directeur).
- Er is direct voor handen actuele oudergegevens; oudergegevens worden met regelmaat gecontroleerd op actualiteit.

2. Afspraken veilig slapen

Inrichting slaapkamer

- **Temperatuur:** De maximale temperatuur in een slaapruijnte is: 22°C. De aanbevolen slaapkamertemperatuur ligt tussen de 15 en 18 °C. Neem maatregelen om de temperatuur tussen de aanbevolen temperatuur te houden. Er hangen thermometers in de slaapkamers om dit te controleren. Tijdens warme zomerse dagen kan de temperatuur in de slaapkamers oplopen.
- **Hitteprotocol:** Indien de temperatuur boven de 25°C komt treedt het hitteprotocol in werking. We leggen kinderen dan alleen in een rompertje of ondergoed te slapen. Zorg wel dat kinderen tochtvrij liggen. Of leg de kinderen in overleg met de leidinggevende elders te slapen; bijvoorbeeld de groepsruimte. Controleer de slapende kinderen bij deze hoge temperatuur ook frequenter.
- **Voorwerpen:** We gebruiken geen kussen, hoofd- en zijwandbeschermers, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in of aan het bedje.
- **Opmaak:** We maken het ledikant kort op, zodat de voetjes vrijwel tegen het voeteneind komen. **Vermijd daarbij het dubbelslaan van het beddengoed;** een kind kan daar makkelijker onder schuiven.
- **Beddengoed:** We gebruiken geen zeiltjes. We gebruiken alleen een katoenen dekens of lakens.
- De slaapkamer en het beddengoed wordt gereinigd conform schoonmaakschema.
- Er wordt op de locatie en buiten, in het zicht van ouders en kinderen, NIET gerookt.

In bed leggen

- Voorkom oververmoeidheid van een baby. Houd het ritme van een baby goed in de gaten en leg een baby op tijd (wakker) in bed.
- Zorg dat kinderen niet te warm gekleed in bed liggen. Geen muts en sokken, een romper en een slaapzak is voldoende voor een baby.
- Handel bij het sluiten van het bed volgens de werkwijze sluiten bedden (zie hoofdstuk Werkwijze Sluiting Bedden)
- Leg een baby met de voetjes tegen het voeteneinde.
- Leg een baby nooit op de buik te slapen. Tenzij er een specifieke uitzondering geldt (zie hoofdstuk uitzonderingen)
- Kinderen worden in principe niet ingebakerd.
- Kinderen worden niet gefixeerd in bed.
- Er mogen geen sieraden, speldjes en haarelastiekje in bed worden gedragen. Wanneer kinderen kralen in hun haar gevlochten hebben, controleert de pedagogisch medewerker altijd voordat het kind naar bed gaat of deze nog stevig in het haar zitten. (zie ook hoofdstuk uitzonderingen)
- Kinderen dragen geen capuchons of kleding met koordjes eraan in bed.
- Er mag een veilige knuffel mee in bed. Veilig wil zeggen:
 1. Geen grote knuffels of grote doeken die het gezicht of de mond kunnen bedekken.
 2. Geen knuffel met lange haren, lintjes of touwtjes.
 3. Geen knuffel waarvan de inhoud kan vrijkomen door gepeuter of bijten.
 4. Geen knuffel waar kleine dingetjes van afgepulkt kunnen worden (zoals; kraaltjes, oogjes, knoopjes).
 5. Geen knuffel met scherpe kantjes of randjes.
 6. De knuffel moet niet in kleinere onderdelen uit elkaar te halen zijn.
 7. De knuffel moet makkelijk en goed schoongemaakt kunnen worden.
 8. Geen fopspenen met koorden eraan mee in bed.

Veilig slapen voor kinderen van 1-4 jaar

Voor de oudere kinderen die slapen op het kinderdagverblijf gelden ook afspraken zodat zij ook op een veilige manier kunnen slapen.

- Kinderen slapen te allen tijde in een bed in de slaapkamer.
- Voor peuters vanaf 2 jaar wordt een uitzondering gemaakt, zij mogen ook op een stretcher in de groepsruimte slapen.
- De pedagogisch medewerker houdt in dit geval altijd direct toezicht.
- Elk kind heeft een eigen bedje of stretcher.
- Wanneer kinderen nog niet volledig zindelijk zijn, slapen zij altijd met een luierbroekje aan, ter bescherming van de matrassen. De luierbroekjes worden verzorgd door De Boomhut.
- Kinderen dragen geen capuchons en kleding met koordjes eraan in bed of op de stretcher.
- Als kinderen wakker zijn worden ze uit bed gehaald.
- Er vindt elke **20 minuten** controle plaats op de slaapkamer waar kinderen te slapen liggen.
- De babyfoon staat altijd aan als er kinderen op de slaapkamer aanwezig zijn.
- Het bedje wordt altijd zorgvuldig gesloten (zie ook hoofdstuk Werkwijze Sluiting Bedden).
- Het naar bed gaan vindt plaats volgens een vast ritueel.

3. Werkwijze sluiting bedden

Bij twee of meer pedagogisch medewerkers op de groep

- Pedagogisch medewerker 1 legt kind(eren) in bed en sluit het hekje van elk bed.
- Aan de binnenkant van de deur hangt een poster met de oproep 'bedjes gecheckt?'
- Buiten de slaapkamer tekent pedagogisch medewerker 1 de aftekenlijst ter bevestiging van de controle met daarop het tijdstip van controle.
- Pedagogisch medewerker 2 controleert direct daarna alle bedjes en tekent ook de aftekenlijst en vermeldt het tijdstip van controle.

Bij één pedagogisch medewerker op de groep

- Pedagogisch medewerker 1 legt kind(eren) in bed en sluit het hekje van elk bed.
- Aan de binnenkant van de slaapkamerdeur hangt een poster met de oproep 'bedjes gecheckt?'
- Buiten de slaapkamer tekent pedagogisch medewerker 1 de aftekenlijst ter bevestiging van de controle met daarop het tijdstip van controle.
- Pedagogisch medewerker 1 controleert direct daarna nogmaals alle bedjes en tekent nogmaals de aftekenlijst met tijdstip van controle.
- De locatiemanager (leidinggevende) controleert onder andere aan de hand van de lijsten of de werkwijze wordt gehanteerd en onderneemt zo nodig actie. De aftekenlijst wordt ingeleverd bij de locatiemanager.

4. Toezicht houden

- Kijk als je een kind naar bed brengt ook in de andere bedjes.
- Controleer elke **20 minuten** de slaapkamer, of de kinderen veilig slapen (ademhaling, gezicht vrij, buikligging, etc.).
- We maken gebruik van de timer op de iPad om ons te herinneren aan wanneer het tijd is om weer in de slaapkamer te gaan kijken.

- Zorg dat je altijd in de buurt van de slaapkamer bent als er kinderen slapen. Wanneer je even de groep verlaat neem je te allen tijde een babyfoon mee.
- De nek van een baby is een goede graadmeter om te voelen of de baby het te warm of te koud heeft.
- Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm. Neem dan gelijk maatregelen zodat het kind het minder warm krijgt. Haal bijvoorbeeld het dekentje weg of zet een ventilator neer.

5. Slapen in het babybedje of in een kinderwagen

- Bij De Boomhut maken wij voor het slapen binnen **geen** gebruik van een kinderwagen.
- Een kinderwagen is enkel bedoeld voor gebruik buiten.
- Baby's mogen alleen in de kinderwagen liggen als zij mee naar buiten gaan.
- Wanneer een baby om kan rollen wordt er geen gebruik meer gemaakt van de kinderwagen.
- Een baby ligt buiten alleen onder direct toezicht in de kinderwagen.
- Binnen slaapt een baby in een babyledikant op de groep (een veilig en goedgekeurd babyledikantje met spijlen) of in het grote ledikant op de slaapkamer.
- De baby slaapt in het babyledikant alleen in de groepsruimte en onder direct toezicht van de pedagogisch medewerker.
- Wanneer de baby om kan rollen slaapt het niet meer in het babyledikant, alleen nog in het grote ledikant op de slaapkamer.

6. Uitzonderingen

Buikligging

- Er zijn bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging op advies van een arts wel wenselijk kan zijn. Er worden dan met de ouders specifieke afspraken gemaakt, deze worden schriftelijk vastgelegd middels het toestemmingsformulier.
- Daarnaast kan het voorkomen dat buikligging de voorkeur slaaphouding van het kind is. Als ouders ondanks de adviezen zelf aangeven dat zij hun baby in de buikhouding willen laten slapen, dienen zij het formulier 'verklaring buikligging' in te vullen.
- Het formulier wordt ook opgeborgen in het dossier (oranje mentormap) van het kind.
- Voor alle zekerheid houden wij het 1e levensjaar aan als periode waarin ouders dit formulier moeten invullen als zij wensen dat hun baby in buikhouding te slapen wordt gelegd of als de baby zichzelf op zijn buik draait en in deze houding van de ouders mag doorslapen.
- Bij een buikslaper wordt een bordje met een grote **B** bij het bed gehangen.

Sieraden

- Kinderen dragen soms sieraden zoals armbandjes, kettinkjes, haarspeldjes of kralen in het haar. Deze sieraden kunnen een gevaar opleveren voor het kind zelf maar ook voor andere kinderen in de groep.
- Indien kinderen dit soort sieraden dragen beoordeeld de pedagogisch medewerker, eventueel in overleg met de locatiemanager of met een andere collega, of de sieraden gevaar opleveren.
- Het kan zijn dat de sieraden overdag in de groep niet gedragen kunnen worden, omdat een kind erachter kan blijven hangen of omdat het kind ze zelf afdoet.

- Ook kan het zijn dat het gevaar voor het kind kan opleveren indien het kind deze in bed draagt waar er niet continue zicht op is. In beide gevallen wordt het risico van dragen van sieraden met de ouders besproken en worden hier specifieke afspraken over gemaakt.
- Indien de sieraden gevaar opleveren voor andere kinderen worden de sieraden afgedaan. Dit geldt ook indien een ouder het formulier heeft ingevuld. Dit is ter beoordeling door de pedagogisch medewerker. Wanneer ouders niet willen dat bepaalde sieraden of haaraccessoires af worden gedaan (bijvoorbeeld i.v.m. bepaalde geloofsovertuiging) moeten ouders hiervoor tekenen op het toestemmingsformulier. Dit formulier is terug te vinden in het dossier (oranje mentormap) van het kind.

Inbakeren

- Bij De Boomhut worden kinderen in principe niet ingebakerd, vanwege de veiligheidsrisico's die dit met zich meebrengt.
- Ouders die hun kind toch op verzoek in een inbakerslaapzak willen laten slapen zijn op de hoogte van de veiligheidsrisico's en geven toestemming op het toestemmingsformulier. Dit formulier is terug te vinden in het dossier (oranje mentormap) van het kind.

Overige uitzonderingen

- Er kunnen zich altijd situaties voordoen waarin dit protocol niet voorziet en waarbij maatwerk nodig is voor een kind. Bijvoorbeeld wanneer op basis van medische gronden een bepaalde handelwijze nodig is ten gunste van het kind.
- In dergelijke situaties overlegt de pedagogisch medewerker altijd met de locatiemanager hierover.
- Indien er afspraken worden gemaakt die afwijken van dit protocol worden deze afspraken schriftelijk vastgelegd en door ouders en de directeur ondertekend.
- Er wordt duidelijk vermeld om welke situatie het gaat, om welk kind het gaat, welke dringende gronden er zijn om afwijkend te handelen en wat de afwijkende handelwijze concreet inhoudt. Hierin wordt ook een evaluatiemoment bepaald om de afspraken te evalueren en mogelijk bij te stellen.